

Brüsszel, 2026. június 30.
(OR. en)

10456/1/26
REV 1

POLMAR 54
POLGEN 166
COMAR 28
ENV 714
ENER 387
MAR 90
PECHE 235
RELEX 821
SUSTDEV 46
TRANS 410
RECH 273
PROCIV 128

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. június 11.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2026) 530 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A reziliens, jólétben élő és élhető part menti közösségekre irányuló uniós stratégia

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 530 final.

Melléklet: COM(2026) 530 final

Brüsszel, 2026.6.10.
COM(2026) 530 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A reziliens, jólétben élő és élhető part menti közösségekre irányuló uniós stratégia

1. Bevezetés

A halászközösségektől a part menti nagyvárosokig az EU 70 000 km-es partvonalán és az EU part menti területein élő 95 millió ember mindennapi élete szorosan kapcsolódik az óceánokhoz.

Az EU tengerparti földrajzi elhelyezkedése és identitása egyedülálló lehetőségeket kínál. A szárazföld és a tenger találkozásánál kialakult part menti közösségek jelentős környezeti, társadalmi és kulturális értékekkel rendelkeznek, és kiaknázatlan lehetőségek rejlenek bennük a fenntartható kék gazdaság előmozdítása terén. Kísérleti terepként szolgálnak a kék innováció és az új fenntartható üzleti modellek számára, felelősségteljes gondnokai a part menti és a tengeri környezetnek, erősítik az EU versenyképességét, helyreállítják a tengeri és part menti ökoszisztémákat, valamint megőrzik a part menti és a tengeri környezet gazdag tengeri kulturális örökségét és identitását. A tengeri kereskedelem, a turizmus, valamint az élelmiszer- és tisztaenergia-termelés helyi csomópontjaiként kulcsfontosságú szerepet töltenek be.

Ugyanakkor az EU part menti közösségei az éghajlatváltozás, a tengeri és part menti biológiai sokféleség csökkenése és a tengerszennyezés frontvonalában vannak. A kiegyensúlyozatlan turizmus, a megfizethető lakhatás hiánya, a gazdasági tevékenységek (például a turizmus vagy a halászat) szezonális jellegűsége és a korlátozott munkalehetőségek, valamint a környezeti kockázatok és a növekvő hibrid fenyegetések további kihívásokat jelentenek. A part menti területek földrajzi elhelyezkedésük miatt biztonsági fenyegetéseknek is ki vannak téve, és a jelenlegi feszült geopolitikai környezetben stratégiai jelentőséggel bírnak biztonsági és védelmi szempontból. Ha nem kezeljük ezt a nyomást, az alááshatja a part menti közösségek megélhetését, biztonságát és jólétét, és messzehatóbb következményekkel járhat az EU rezilienciájára, versenyképességére és biztonságára nézve. Az uniós part menti közösségek rendkívül sokszínűek, a kis halászközösségektől a nagy ipari kikötővárosokig, eltérő földrajzi adottságokkal, környezettel, kormányzással, kultúrákkal és demográfiai feltételekkel. Az univerzális megközelítés tehát nem megvalósítható és nem is lenne eredményes. Ezért a fejlesztési stratégiákat a sajátosságokhoz kell szabni, helyi szinten kell megtervezni és végrehajtani, hogy tükrözzék a sajátos igényeket, kihívásokat és lehetőségeket.

Az európai óceánügyi paktum¹ célkitűzéseivel összhangban **első alkalommal kerül előterjesztésre egy olyan uniós stratégia, amely egyetlen koherens keretbe foglalja a part menti közösségek előtt álló kihívásokat és lehetőségeket.** A szigeti területek és a legkülső régiók sajátos kihívásaival a szigetekre vonatkozó uniós stratégia² és a legkülső régiókra vonatkozó jövőbeli uniós stratégia foglalkozik.

2. A part menti közösségekkel kapcsolatos uniós megközelítés

Mivel számos uniós szakpolitika és alap érinti a part menti területeket, a kidolgozásuk és végrehajtásuk során követett koherens megközelítés maximalizálhatja a tengeri, éghajlat-, kohéziós, szociális, kutatási és innovációs, energia- és környezetvédelmi politikák közötti szinergiákat. Az uniós intézkedések a szubszidiaritás elvével összhangban kiegészítik, nem pedig helyettesítik a nemzeti, regionális és helyi erőfeszítéseket.

Azáltal, hogy a part menti közösségeket helyezi a középpontba, ez a stratégia egyértelmű iránymutatást nyújt, támogatva a tagállamokat és az érdekelt feleket a tervezésben, a programozásban és a végrehajtásban, mind rövid, mind hosszú távon.

¹ COM(2025) 281 final.

² COM(2026) 520 final.

A part menti közösségekkel kapcsolatos uniós megközelítésnek abból kell kiindulnia, hogy a part menti lakosságnak mire van szüksége, és milyen kérdések foglalkoztatják őket. Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk³, valamint a part menti közösségeket érintő kockázatok és lehetőségek elemzése alapján az uniós megközelítés **három stratégiai célkitűzést határoz meg az európai part menti közösségek számára:**

- i. **Jólét.** Beruházás a sokszínű és fenntartható kék gazdaságba, és annak biztosítása, hogy az helyben is előnyökkel járjon, az innováció és új fenntartható üzleti modellek támogatásával.
- ii. **Reziliencia.** Folyamatos alkalmazkodás az éghajlatváltozás jelentette növekvő kockázatokhoz és más környezeti, gazdasági, társadalmi és biztonsági kockázatokhoz, a part menti és tengeri tevékenységek dekarbonizációjához, a fenntartható gyakorlatokhoz és az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez való hozzájárulás mellett.
- iii. **Élhetőség.** Olyan élettel teli, inkluzív és vonzó helyek kialakítása, ahol mindegyik generáció tud élni, dolgozni és el tudja tölteni a szabadidejét, és ahol virágozhat a tengeri kultúra, örökség és a helyi identitás.

2.1. Jólétben élő part menti közösségek

1. A hagyományos kék gazdasági ágazatok megerősítése és diverzifikálása

Az EU kék gazdasága évente közvetlenül mintegy 263 milliárd EUR bruttó hozzáadott érték termel. Bár továbbra is alulfinanszírozott, a kék gazdaság ágazataiban a beruházási lehetőségek kezdenek egyre jelentősebbé válni⁴. A tengerekkel kapcsolatos tudás, valamint a kék innovációk és technológiák már jelenleg is új üzleti modelleket és lehetőségeket teremtenek. A tengeri megújuló energia, a digitális megoldások és az óceánmegfigyelés gyors fejlődése helyben elérhető munkahelyeket, új készségek elsajátításának lehetőségét és beruházásokat eredményezhet a part menti közösségek számára. A part menti közösségek a kék gazdaság központjaiként működhetnek, amelyek versenyképességének az innováció a hajtóereje, miközben fokozzák az EU általános gazdasági teljesítményét, de ugyanakkor biztosítják az óceánok természeti tőkéjének fenntartható hasznosítását. Azáltal, hogy az **intelligens szakosodási stratégiák (S3)** a beruházásokat a regionális erősségekre összpontosítják, előmozdítják az együttműködést a helyi és regionális kék innovációs ökoszisztémákban, ami növekedést és munkahelyeket teremt a part menti közösségekben. A kulcsfontosságú ökoszisztémák – például a kék biotechnológiák, a kék bioökonómia és az intelligens körforgásos akvakultúra – jobb összekapcsolása és ezek innovációjának fokozása érdekében a Bizottság továbbra is támogatni fogja a fenntartható kék gazdaság S3 tematikus platformját⁵.

A kék gazdaság ipari bázisa – beleértve a tengeri gyártást, a hajózást és a kikötőket – továbbra is az EU innovációs kapacitásának, versenyképességének és stratégiai autonómiájának egyik fő pillére. Az **európai kikötőstratégia** és az **európai tengeripari stratégia (EIMS)**⁶ olyan pályákat határoz meg, amelyek új üzleti lehetőségeket és innovációt eredményeznek, például a zöld hajózáshoz, a tengeri energiához és a logisztikához kapcsolódóan. Mindez a kikötők által irányított innovációs és ipari klaszterek révén minőségi helyi munkahelyeket teremt, ugyanakkor biztosítja az EU egészének versenyképességéhez és biztonságához szükséges infrastruktúrát és konnektivitást.

³ Beleértve a [véleményezési felhívást](#), az Óceánnapokon tartott munkaértekezleteket és [ülést](#), valamint egy [külön e témának szentelt tanulmányt](#).

⁴ 2023. évi adatok [a kék gazdaságról szóló 2025. évi jelentésből](#), illetve „A kék növekedés következő hulláma” című 2026. évi befektetői jelentésből ([The next wave of blue growth – Investor report 2026](#)).

⁵ [Inforegio – Fenntartható kék gazdaság](#).

⁶ COM(2026) 112, illetve COM(2026) 111.

A **halászati és akvakultúra-ágazat**, beleértve a tágabb értékláncot is, számos part menti gazdaságnak a gerincét képezi. Ezek a régi hagyományokkal rendelkező szakmák mélyen gyökereznek az EU kulturális örökségében, és létfontosságúak az EU élelmiszer-ellátása szempontjából. A közös halászati politika (KHP) keretében a fenntartható halászati gazdálkodás terén elért folyamatos előrelépés elengedhetetlen az ágazat hosszú távú életképességéhez, a helyi munkahelyek biztosításához, a méltányos jövedelmekhez, az élelmezésbiztonsághoz és a generációs megújuláshoz (a fiataloknak az ágazatba való vonzásához, hogy az a jövőben is fennmaradjon).

A közös halászati politikáról szóló rendelet közelmúltbeli értékelése⁷ azt mutatja, hogy az előrehaladás nem elegendő: a halállományok helyreállítása továbbra is túl lassú, a gazdasági nyereség pedig túl alacsony, többek között az új kihívások, például a geopolitikai fejlemények, az éghajlatváltozás és a magas energiaárak miatt. A fenntartható akvakultúrában rejlő lehetőségek még mindig kiaknázatlanok. A közös halászati politika értékelése információkkal fog szolgálni a közös halászati politika lehetséges reformjaihoz, és alapul szolgál majd a Bizottságnak a **halászatra és az akvakultúrára vonatkozó 2040-es jövőképéhez**, amely egy 15 éves stratégiai keret az elkövetkező évtizedekben folytatandó, az ágazatok versenyképességének, fenntarthatóságának és rezilienciájának megerősítését célzó szakpolitikai fejlesztéshez. A jövőkép összefüggésében a Bizottság különös hangsúlyt fog fektetni a part menti közösségek rezilienciájára, fenntarthatóságára és jólétére.

A **part menti turizmus**, amely a kék gazdaság legnagyobb munkaadója, emberek millióinak kínál közvetlen foglalkoztatást az EU-ban⁸. A túlzott mértékű turizmus azonban súlyosbíthatja a szezonalitással szembeni kiszolgáltatottságot, a túlszűfolttságot, az erőforrásokra és az infrastruktúrára nehezedő nyomást, valamint a lakhatási kihívásokat. A Bizottság **fenntartható turizmusra vonatkozó, küszöbön álló uniós stratégiájának** célja, hogy kiegyensúlyozottabb, reziliensebb és környezetbarátabb turisztikai modelleket mozdítson elő, amelyek mind a helyi közösségeknek, mind az utazóknak a javát szolgálják.

2. Az innováció, a tengerrel kapcsolatos tudás és az új üzleti modellek nyújtotta lehetőségek

A tengerrel kapcsolatos tudás, valamint a kék innovációk és technológiák ösztönzik az új üzleti modelleket, helyi és uniós szintű előnyökkel járnak, míg a tengeri megújuló energia, a digitális megoldások és az óceánmegfigyelés terén elért eredmények helyi munkahelyekben és beruházásokban ölthetnek testet. Emellett, amint azt fentebb vázoltuk, a part menti közösségek a kék gazdaság központjaiként működhetnek.

A kék gazdaság jövőbeli növekedése a digitalizáció felgyorsításától, az óceánokra vonatkozó adatok kiaknázásától, valamint a tengerekkel és óceánokkal kapcsolatos tudás javításától függ. Az innovatív üzleti modellek, például a tengeri eszközök prediktív karbantartása, valamint a kettős felhasználású alkalmazások erősebb adat- és megfigyelési rendszereket igényelnek. Az **OceanEye kezdeményezés**⁹ meg fogja erősíteni az európai és globális óceánmonitoringot és -megfigyelést, és új lehetőségeket teremt a part menti közösségek számára: Javítani fogja a **parti tengervizekre vonatkozó ismereteinket**, valamint az éghajlati kockázatok értékelésére és a tengeri védelem terén jelentkező fenyegetések felderítésére irányuló képességünket, továbbá lehetőségeket kínál az EU kék gazdasága számára. Az OceanEye az „Irány a Föld” programmal szinergiában¹⁰ a part menti területek szintjén alkalmazható adatokat és eszközöket fog biztosítani, támogatva az óceántechnológiák és adatszolgáltatások helyi innovációját. Elő

⁷ SWD(2026) 120 final.

⁸ A tengerparti turizmus ágazata több mint 2,7 millió embert foglalkoztatott, és 93 milliárd EUR bruttó hozzáadott értéket teremtett ([a kék gazdaság uniós megfigyelőközpontja](#)). 2023. évi adatok.

⁹ OceanEye: Az óceánok megfigyelésének és védelmének megerősítése – Európai Bizottság.

¹⁰ Irány a Föld.

fogja mozdítani továbbá a polgároknak a tengerhez való erősebb érzelmi kötődését, valamint az óceánmegfigyelés polgári és kulturális eszközzé való átalakítását.

A korlátozott munkalehetőségek és a gazdasági tevékenység szezonálisitása (pl. turizmusban, a halászatban) egyes part menti területeken aláássa a jólétet. Az innovációk és az új üzleti modellek (pl. a halászati turizmus, a közösség által támogatott halászat, a helyi értékláncok fejlesztése, a területi márkáépítés és az alacsony trofikus szintű akvakultúra) támogathatják a **gazdasági diverzifikációt**. A megújuló tengeri erőforrások munkahelyeket teremthetnek és előmozdíthatják a helyi növekedést a kék bioökonómián belül. A **kék bioökonómiára vonatkozó, küszöbön álló uniós innovációs kezdeményezés (BlueBIP)** erősíteni fogja az akvakultúra, a halászat, a mezőgazdaság, a kutatás, a helyi hatóságok és a bioalapú iparágak közötti regionális együttműködést és szinergiákat olyan gyakorlati értékláncok kialakítása érdekében, mint az algaalapú műtrágyák, a halászati és akvakultúra-melléktermékek takarmánnyá vagy bioanyaggá való átalakítása, a tápanyag-visszanyerés a part menti és mezőgazdasági területek között, valamint a fenntartható akvakultúrából származó alacsony szén-dioxid-kibocsátású termékek. Ezek az intézkedések növelhetik a gazdasági diverzifikációt és a rezilienciát, és elősegíthetik a körforgásos gazdaság céljainak megvalósítását, megerősítve a part menti és szárazföld belsejében lévő régiók és az érdekelt felek közötti kapcsolatokat.

A biokreditek és a kék szén-dioxid-kreditek olyan mechanizmusokként szolgálhatnak, amelyek jutalmazzák a helyreállítási tevékenységeket és visszafordítják a tengeri biológiai sokféleség csökkenését, miközben növelik a szén-dioxid-megkötést. A **kék szén-dioxid-kreditek** jövőbeli kibocsátásának és kereskedelmének lehetővé tétele érdekében a **Bizottság támogatni fogja a kék szén-dioxid-ökoszisztémákra vonatkozó tanúsítási módszertan kidolgozását** (az *árapálymocsarak és a tengerifű-mezők tekintetében*) a szén-dioxid-eltávolításról és a karbonszállításról szóló 2024. évi (CRCF) rendelet keretében. Az erre a módszertanra vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktus tervezete a tervek szerint 2028-ig készül el. Emellett a **biokreditek rendszerének létrehozására vonatkozó ütemterv**¹¹ részeként a Bizottság – a Horizont Európa, a LIFE, a Green Assist és más uniós eszközök támogatásával – kutatási, innovációs és kísérleti kezdeményezései révén egyre bővülő projektportfóliót alakít ki a különböző lehetőségek tesztelésére.

A Bizottság jelenleg vizsgálja a tagállamokkal való együttműködés módjait egy olyan szigorú közös nyomkövetési folyamat keretében, amely támogathatja a földhasználatról, a földhasználat-változtatásról és az erdőgazdálkodásról szóló (LULUCF) rendelet¹² szerinti szén-dioxid-jegyzekekre vonatkozó jelentéstételt és ellenőrzést, valamint a természet helyreállításáról szóló rendelet szerinti kötelezettségeket. A magánfinanszírozás ezen ökoszisztémák helyreállítása, nyomon követése és kezelése érdekében történő mozgósítása előmozdíthatja ezeket az erőfeszítéseket.

A tengeri területek hasznosítása (pl. természetvédelem és -helyreállítás, energia, halászat, akvakultúra, hajózás és turizmus) szorosan összefügg a part menti közösségek fejlődésével. A tengeri területekért folyó verseny növekedésével elengedhetetlen a hatékony tervezés, és szükség van a **tengeri területrendezésről szóló irányelv** korszerűsítésére. Ez az irányelv következetes, átlátható és tényeken alapuló keretet biztosít, de továbbra is vannak kihívások, beleértve az éghajlatváltozás növekvő hatásait, a tengerszennyezést, valamint az intenzívebb part menti és tengeri tevékenységekből eredő környezeti terhelést, a szárazföld és a tenger közötti erősebb kölcsönhatásokat és a jobb óceánpolitikai irányítás szükségességét¹³.

¹¹ COM(2025) 374 final.

¹² (EU) 2018/841 rendelet.

¹³ COM(2026) 174 final. Második jelentés a 2014/89/EU irányelv végrehajtása terén elért eredményekről.

A jövőbeli – 2026 végére várható – **európai óceánügyi jogszabály** célja, hogy az óceánügyi paktum prioritásaival összhangban korszerűsítse a tengeri területrendezésről szóló irányelvet. Be fogja vonni a part menti közösségeket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, a tengeri tevékenységek egymás mellett létezésével, az óceán természeti tőkájének fenntartható hasznosításával és a határokon átnyúló fokozott együttműködéssel kapcsolatos kihívások kezelésébe.

A **tengeri megújuló energiára vonatkozó uniós stratégia**¹⁴ támogatja a dekarbonizációt és az energiabiztonságot, és lehetőségeket kínál a part menti közösségek számára a korszerű gyártás, a kikötők modernizálása, az ellátási láncba történő beruházások és a karbantartási szolgáltatások terén, különösen a tengeri szélenergia, valamint egyre nagyobb mértékben a hullám- és árapály-energia tekintetében. Az EU számára megerősíti az energiabiztonságot, és felgyorsítja a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetését. Ugyanakkor a part menti és tengeri területekért folytatott verseny és az összetett tervezési szabályok lelassíthatják az új energetikai projektek engedélyezését, és feszültséget okozhatnak az energetika, valamint a szárazföldi és tengeri területek egyéb hasznosítása, például a halászat és a természetmegőrzés között. E kihívások kezelése érdekében az Európai Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy erősítsék meg az integrált tengeri területrendezést és egyszerűsítsék az engedélyezést, ugyanakkor a part menti közösségek **közösségvezérelt helyi fejlesztési kezdeményezésekbe** történő bevonása révén gondoskodjanak arról, hogy megnyerjék a lakosság támogatását, és megmaradjon az, ami a helybélieknek értéket jelent. A közösségvezérelt helyi fejlesztési kezdeményezések a 2021–2027-es időszakban az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA) keretében közel 1 milliárd EUR támogatásban részesülnek, amit az uniós kohéziós politikai alapok is kiegészítenek. Ezek a kezdeményezések **egy alulról építkező, részvételen alapuló megközelítés révén már most is közvetlen előnyökkel járnak a helyi közösségek számára**¹⁵, különösen a jövedelmek diverzifikációja terén. A közösségvezérelt helyi fejlesztésen túl a helyi alapú megközelítés (beleértve a **LEADER**-t és az **intelligens falvakat** is) a szigeti és part menti területek sajátos kihívásaira is választ adhat. Ezeket a részvételi eszközöket a jövőben is alkalmazni kell, és jobban be kell őket építeni a közösségvezérelt helyi fejlesztés multiszektorálisabb megközelítésébe, többek között a jövőbeli BlueBIP révén.

A generációs megújulás elengedhetetlen ahhoz, hogy a part menti közösségek élettel teliek és versenyképesek maradjanak. A népesség elöregedése és a fiatalok elvándorlása gyengíti a helyi munkaerőpiacokat, a vállalkozói szellemet és a kulcsfontosságú tengerhasznosítási ágazatokat, például a halászatot, az akvakultúrát vagy az innovatív kék iparágakat. A minőségi munkahelyek, az egyértelmű karrierutak, az erős szakképzési kínálat létrehozása, csakúgy mint az adminisztratív terhek csökkentése kulcsfontosságú a fiatalok vonzásához és megtartásához, valamint az innováció fellendítéséhez. 2027-ben a Bizottság javaslatot fog tenni a **kék generációs megújulásra vonatkozó stratégiára** annak érdekében, hogy fiatal szakembereket vonzzon a „kék pályákra”, valamint támogassa a hosszú távú fenntarthatóságot és innovációt. A tengeri energiaágazatban a **készségfejlesztési paktum** égisze alatt megvalósuló partnerség keretében 2030-ig 124 ezer embert fognak kiképezni a megújuló tengeri energiaforrások területén.

Végezetül a digitális és közlekedési összeköttetésekbe való beruházás létfontosságú a gazdasági növekedés és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés szempontjából a part menti régiókban. A tagállamok és a régiók felhasználhatják a kohéziós politikai finanszírozást mind a fizikai, mind a digitális konnektivitási területek javítására. A 2021–2027-es időszakra a

¹⁴ COM(2020) 741 final.

¹⁵ **CLLD in fisheries and coastal communities**: Achievements and Lessons (Közösségvezérelt helyi fejlesztés a halászatban és a part menti közösségekben: Eredmények és tanulságok). FAMENET, 2025.

kohéziós politika 40 milliárd EUR-t különített el az EU digitális átállással kapcsolatos céljainak támogatására, nagyrészt a digitális szakadék megszüntetése és a konnektivitás fokozása érdekében. Ez leginkább a kevésbé fejlett és távoli part menti régiókban és területeken figyelhető meg, különösen a szigetek esetében, amint azt a szigetekre vonatkozó uniós stratégia is tükrözi. **A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a jelenlegi programozási időszak hátralevő részében (2026 és 2027) használják ki az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében meglévő lehetőségeket, és készüljenek fel az új többéves pénzügyi keret szerinti végrehajtásra.**

Kiemelt intézkedések

A Bizottság:

- *a halászatra és az akvakultúrára vonatkozó 2040-es jövőkép összefüggésében különös hangsúlyt fog fektetni a part menti közösségek rezilienciájára, fenntarthatóságára és jólétére,*
- *az OceanEye kezdeményezés keretében támogatni fogja a part menti érdekelt feleket abban, hogy a lehető legnagyobb mértékben felhasználják az óceánokra vonatkozó adatokat rezilienciájuk és növekedésük érdekében,*
- *támogatni fogja az ipart a kettős felhasználású megoldások kísérleti bevezetésében, és uniós szintű interoperabilitási szabványokat fog kidolgozni a kettős felhasználású hajókra és technológiákra vonatkozóan, az OceanEye formátumokra építve,*
- *a tengeri területrendezési keretnek az európai óceánügyi jogszabály szerinti felülvizsgálatával összefüggésben különös figyelmet fog fordítani a part menti közösségek szükségleteire,*
- *a kék szén-dioxid-kreditek felé vezető következő lépésként támogatni fogja egy tanúsítási módszertan kidolgozását,*
- *támogatni fogja a kék bioökonómiai klaszterek és értékláncok létrehozását a part menti közösségekben egy közösségvezérelt helyi fejlesztési megközelítés révén, a kék biogazdaságra vonatkozó jövőbeli uniós innovációs kezdeményezés keretében.*

2.2. Reziliens part menti közösségek

Az éghajlatváltozás hatásai, például a tengerszint és a hőmérséklet emelkedése, a part menti erózió, az áradások, a vihardagályok, a sósvízbetörés és az ökoszisztéma pusztulása egyre nagyobb mértékben érintik az EU partjait. Veszélyeztetik az emberek egészségét és biztonságát, az infrastruktúrát, a víz- és élelmezésbiztonságot, a vagyonelemek értékét és a kockázati felárat, a helyi gazdaságokat és a környezetet. Az első **európai éghajlati kockázatértékelés**¹⁶ a **part menti területeket** az éghajlati kockázatoknak leginkább **kitett** területek közé sorolta. Ezek a hatások a kulturális és világörökségi helyszíneket is egyre nagyobb kockázatnak teszik ki.

Az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések nélkül az EU-ban a part menti áradások által okozott **éves károk** a jelenlegi 1,25 milliárd EUR-ról az évszázad végére jelentősen, 93 és 961 milliárd EUR közötti összegre emelkedhetnek, akár 1,5–3 millió embert érintve¹⁷. Az alkalmazkodásra fordított minden 1 milliárd EUR azonban 14 milliárd EUR-val csökkentheti az esetleges árvízkárokat¹⁸. A part menti területek rezilienciája az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégia központi

¹⁶ [Európai éghajlati kockázatértékelés – Európai Környezetvédelmi Ügynökség.](#)

¹⁷ [JRC PESETA IV – 6. feladat.](#)

¹⁸ [Az UNEP alkalmazkodási szakadékról szóló 2023. évi jelentése.](#)

eleme¹⁹. **Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, valamint az óceánunk és vizeink helyreállítására irányuló uniós küldetések**²⁰ révén a Bizottság segíti a közösségeket az éghajlati kockázatok felmérésében, az alkalmazkodási stratégiák kidolgozásában és a megoldások végrehajtásában. Szinergiában működve a küldetések olyan közösen megtervezett, rendszerszintű megközelítéseket mozdítanak elő, különös tekintettel a természet alapú megoldásokra, amelyek erősítik a part menti területek rezilienciáját az olyan éghajlati hatásokkal szemben, mint az áradások, az erózió és a tengerszint emelkedése. 2026 végéig az Európai Bizottság három új kiemelt projektet indít az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló küldetés keretében, mintegy 30 millió EUR összegű uniós támogatással. Ezek a projektek integrált alkalmazkodási megoldásokat fognak bemutatni azon part menti területeken, amelyek az éghajlat szempontjából különösen sérülékenyek, és ahol ezért a többszörös és összetett éghajlati kockázatok összehangolt választ igényelnek.

Az uniós finanszírozás, beleértve a kohéziós politikai alapokat is, jelentős támogatást nyújt az éghajlat-politikai fellépéshez a tagállamokban és a régiókban a 2021–2027-es időszakban. Nemzeti, regionális és helyi szinten azonban továbbra is jelentős beruházási és szakpolitikai hiányosságok állnak fenn. **A Bizottság az Európai Beruházási Bankkal (EBB)** együtt meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy **uniós szinten feltérképezzék** a meglévő beruházási csatornákat és a potenciális új beruházási lehetőségeket a **tengerparti területek alkalmazkodására** vonatkozóan, valamint azok költségeit és előnyeit a jövőbeli éghajlatváltozás fényében. Ezen túlmenően **a Bizottság az EBB technikai tanácsadói támogatását** (pl. JASPERS²¹ és további idevágó tanácsadói megbízatások) fogja felhasználni arra, hogy **kapacitásépítési támogatást nyújtson** a part menti közösségek beruházási stratégiáinak és projektjeinek előkészítéséhez. Ezeket ezt követően olyan uniós támogatások és EBB hitelezési eszközök kombinációjával lehet támogatni, melyeket kifejezetten a kis- és közepes méretű hatóságok számára hoztak létre az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos projektek kidolgozásához. Ezzel párhuzamosan **a Bizottság elő fogja mozdítani** a nemzeti és part menti közösségek hatóságai közötti **együttműködést és stratégiai partnerségeket** olyan **meglévő eszközök** felhasználásával, mint az **Európai Városfejlesztési Kezdeményezés, a Regio Peer2Peer közösségek és a JASPERS**.

A part menti közösségek rezilienciájának fokozása érdekében a Bizottság több prioritást is meghatározott uniós, nemzeti és regionális szinten: **i. a part menti kockázatokkal kapcsolatos ismeretek és tudatosság javítása**, az OceanEye és a kapcsolódó European Digital Twin Ocean (az óceánok európai digitális ikermodellje) támogatásával, amely utóbbi még kifejlesztés alatt áll; **ii. a beruházási igények jobb feltérképezése**, **iii. a beruházástervezés és -irányítás megerősítése**, valamint a kockázatviselés tisztázása a különböző kormányzati szinteken, **iv. a kapacitásépítés támogatása** a rezilienciával kapcsolatos projektek megvalósítása érdekében, **v. beruházások mozgósítása** az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz és az éghajlatváltozás mérsékléséhez. Ezek az erőfeszítések a meglévő és kialakulóban lévő eszközökre, többek között a Climate-ADAPT-re, az EMODnetre és az European Digital Twin Oceanre fognak épülni. Ez utóbbi, amelyet az „Írány a Föld” kezdeményezéssel szinergiában dolgoztak ki, közel valós idejű információkkal fog szolgálni az óceáni és a part menti viszonyokról. Ez javítani fogja a hatóságok képességét a veszélyek előrejelzésére és az azokra való reagálásra, a kockázatok feltérképezésére, valamint a megelőző intézkedések célzottabbá tételére az emberek, az infrastruktúra, az ökoszisztémák és a helyi vállalkozások védelme érdekében.

¹⁹ COM(2021) 82 final, amely a helyi alkalmazkodást a három horizontális prioritás egyikeként határozza meg.

²⁰ [Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló uniós küldetés](#) és [az óceánunkra és vizeinkre irányuló uniós küldetés](#).

²¹ [JASPERS – európai régiók beruházásait támogató közös program](#).

A **természetalapú megoldások** is különösen hatékonyak lehetnek azáltal, hogy környezeti, társadalmi és gazdasági előnyöket biztosítanak, miközben megerősítik a part menti területek rezilienciáját. 2026-ban a Bizottság javaslatot fog tenni az **éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia európai keretére**, hogy a jövőbeli éghajlati kockázatokat beépítse az uniós szakpolitikákba, beruházási döntésekbe és kockázatkezelésbe. A hatóságokat ezért arra ösztönzik, hogy a **tengerszint emelkedését és az éghajlati kockázatokat építsék be a tengerparti övezet-gazdálkodásba és a területrendezésbe**. Az olyan kezdeményezések, mint az új európai Bauhaus, innovatív és megismételhető reziliencianövelő megoldások révén is támogatni fogják a part menti városokat, míg a küszöbön álló **európai óceánpolitikai jogszabály** célja, hogy megerősítse az éghajlatváltozás tengeri területrendezésbe való integrálását.

A védett területek kijelölésébe és kezelésébe a **helyi érdekelt feleket**, különösen a halászokat bevonó **közös irányítás** javíthatja a természetmegőrzés eredményeit és az intézkedések hosszú távú életképességét. A tudomány és a helyi ismeretek ötvözésével növelheti a megfelelést, csökkentheti a konfliktusokat és támogathatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást. Emellett helyi előnyökkel is járhat a helyreállítás, a nyomon követés és a tengergazdálkodás terén teremtett munkahelyek, valamint a természet helyreállításából és a kék szén-dioxid-kreditekből származó bevételek révén. A Bizottság ösztönzi a **közösségvezérelt helyi fejlesztési kezdeményezéseket a part menti és halászati területeken** a tengergazdálkodás, a helyreállítás és a természetalapú projektek támogatása érdekében. Felkéri emellett a tagállamokat annak biztosítására, hogy a védett tengeri területekkel kapcsolatos döntésekbe aktívan vonják be a part menti közösségeket.

A part menti közösségek **Európa biztonsága és rezilienciája** szempontjából is központi szerepet játszanak. Sokuk az EU külső tengeri határai mentén helyezkedik el, és egyre nagyobb biztonsági nyomásnak van kitéve, beleértve a hibrid fenyegetéseket, a szabotázszt és az aktuális konfliktusokhoz kapcsolódó kockázatokat, ideértve például a drónokat és az úszó tengeri aknákat. Ezek a fenyegetések megakaszthatják a halászatot, a tengeri közlekedést és más gazdasági tevékenységeket, meggyengíthetik a határőrizeteket, miközben elősegíthetik a határokon átnyúló bűnözést. Különös figyelmet kell fordítani a **kritikus part menti és tengeri infrastruktúra**, többek között a kikötők, a tengeri energetikai infrastruktúra és a tenger alatti kábelek védelmére és rezilienciájára is. A part menti érdekelt felek, köztük a halászok, a kikötői hatóságok és a helyi tengeri szereplők a nemzeti keretekkel összhangban hozzájárulhatnak a tengeri helyzetismerethez a rendellenes vagy gyanús tengeri tevékenységek önkéntes bejelentésével.

Emellett a **part menti területek biztonságának és védelmének megerősítése** elengedhetetlen a kritikus infrastruktúrák védelmének biztosításához, a határőrizeti kapacitások megerősítéséhez és a gyorsreagálási képességek javításához a tengeri területen. Ebben az összefüggésben említendő az olyan fejlett digitális képességek, mint az „Irány a Föld” és annak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és a szélsőséges időjárási eseményekre kifejlesztett, nagy felbontású digitális ikermodelljei, amelyek támogatják a hatóságokat és a part menti közösségeket a jobb helyzetismeret, a kockázat-előrejelzés, a korai előrejelző rendszerek, valamint az éghajlattal és a biztonsággal kapcsolatos összetett forgatókönyvek szimulációja révén.

A felkészültség megerősítése és több közösség lefedése érdekében a **Bizottság** ki fogja **terjeszteni a CoastWAVE kezdeményezést**²² azáltal, hogy helyi veszélyértékeléseket és testre szabott figyelmeztető rendszereket épít be annak biztosítása érdekében, hogy a riasztások eljussanak a part menti közösségekhez. Ezek az erőfeszítések összhangban vannak az EU

²² [CoastWAVE 2.0 | Uniós polgári védelmi \(UCP\) tudáshálózat.](#)

tengeri védelmi stratégiájával, az európai kikötőstratégiával, a felkészültségi unióról szóló stratégiával és a jövőbeli európai biztonsági stratégiával, tükrözve, hogy a part menti területeken nagyobb rezilienciára és kockázattudatosságra van szükség. E stratégiákkal összhangban a hatóságoknak meg kell erősíteniük a kockázattudatosságot a kikötői területek közelében, hogy a lakosok hatékonyan tudjanak reagálni váratlan események esetén.

Az **óceánok felelősségteljes gondnokaként** a part menti közösségek létfontosságú szerepet játszanak a tengeri erőforrások és ökoszisztémák védelmében, miközben támogatják a megélhetést, az élelmezésbiztonságot és a fenntartható kék gazdasági tevékenységeket. A part menti közösségek központi szerepet játszanak a „forrástól a tengerig” megközelítésben, és elengedhetetlenek a part menti és tengeri környezet **megőrzéséhez és helyreállításához,** beleértve a legkülső régiók rendkívül gazdag biológiai sokféleségét is.

A **kikötők a körforgást és a szennyezéscsökkentést elősegítő** kulcsfontosságú part menti **központok.** A kikötőstratégia keretében a Bizottság támogatni fogja ezt a szerepet azáltal, hogy egyszerűsíti a technikai kritériumokat, észszerűsíti az engedélyezést és iránymutatást ad ki a tagállamoknak.

A jelentős védelmi és helyreállítási erőfeszítések, valamint a fenntartható halászati gazdálkodás terén elért eredmények ellenére **a part menti és tengeri ökoszisztémákra továbbra is nagy nyomás nehezedik** a szennyezés, az eutrofizáció, a túlhalászás, az erózió és az éghajlatváltozás miatt. **Európában a védett tengeri és szárazföldi élőhelyek mintegy 80 %-a** gyenge vagy rossz állapotban van, és a **folyók, tavak és part menti területek 62 %-ának** ökológiai állapota gyenge²³. Ez negatív következményekkel jár a közegészségre nézve, és csökkenti a part menti területek biztonságát és vonzerejét. Aláássa továbbá a kék gazdaság ágazatainak, például a halászatnak és az akvakultúrának az alapvető fenntarthatósági pillérét. **Továbbra is alapvető fontosságú az uniós környezetvédelmi jogszabályok hatékonyabb végrehajtása és érvényesítése,** a természet helyreállításáról szóló rendelet²⁴ szerinti célzott helyreállítási intézkedések mellett. A tagállamoknak 2026 szeptemberéig nemzeti helyreállítási terveket kell benyújtaniuk, ami kulcsfontosságú mérföldkövet jelent a part menti és tengeri ökoszisztémák összehangoltabb megőrzése felé vezető úton. A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv nemsokára felülvizsgálatra kerül az európai óceánpolitikai jogszabály keretében. A keretirányelv a környezetvédelem megerősítését, a rendelkezések egyszerűsítését és az uniós vívmányokkal való összhang megerősítését célozza.

A **Horizont Európa óceánunk és vizeink helyreállítására**²⁰ irányuló, valamint az „**Európai talajmegállapodás**” elnevezésű küldetésén²⁵ keresztül az EU már most is támogatja a part menti közösségeket azáltal, hogy innovatív megoldásokat dolgoz ki és teszlet a helyreállításra, a tengerparti övezet-gazdálkodásra, beleértve a vízmegtartást és a tápanyagszennyezést, továbbá és a kék gazdaság regeneratív gyakorlataira vonatkozóan. Az **óceán- és vízkutatási és -innovációs stratégia** a vízgazdálkodás innovációja és a vízhatékonyság javítása révén elő fogja segíteni a „forrástól a tengerig” megközelítés kiterjesztését. Az uniós alapok – például a kohéziós politikai alapok, az ETHAA és a LIFE – már most is támogatják a biológiai sokféleségbe, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciába, a fenntartható vízgazdálkodásba és a körforgásos gazdaságba történő beruházásokat a part menti területeken.

Kiemelt intézkedések **A Bizottság:**

²³ Az EU 2025. évi környezeti állapotjelentése (EEA, 2025) és a [Kopernikusz tengeri szolgáltatásának óceánokról szóló helyzetjelentése \(OSR\)](#).

²⁴ A 79/409/EGK irányelv, a 92/43/EGK tanácsi irányelv, a 2008/56/EK irányelv és az (EU) 2024/1991 rendelet.

²⁵ „Európai talajmegállapodás” uniós küldetés.

- *elő fogja mozdítani a védett területekre vonatkozó **strukturált közös irányítási partnerségeket** (beleértve a halászokat is), és **támogatni fogja a tagállamokat és a helyi hatóságokat** abban, hogy az érdekelt feleket bevonják a tervezésbe, valamint a tervek nyomon követésébe és időszakos felülvizsgálatába,*
- *az **EBB-vel együtt** meg fogja vizsgálni a tengerparti területek alkalmazkodására irányuló **beruházások uniós szintű feltérképezésének** elvégzését, valamint az **EBB technikai tanácsadási támogatásának** felhasználását a kapacitásépítési támogatás biztosítása érdekében,*
- *elő fogja mozdítani a nemzeti és part menti közösségek hatóságai közötti **együttműködést és stratégiai partnerségeket**,*
- *ki fogja terjeszteni a **CoastWAVE kezdeményezést**, hogy a helyi veszélyértékelések és a testre szabott figyelmeztető rendszerek több közösségre terjedjenek ki.*

2.3. Élhető part menti közösségek.

Az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, a készségekhez, a digitális és közlekedési összeköttetéshez, valamint a megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés elengedhetetlen ahhoz, hogy a part menti közösségek vonzóak és élhetőek maradjanak, különösen a fiatalok számára. Ezek a szolgáltatások elengedhetetlenek ahhoz, hogy az emberek ténylegesen élni tudjanak azzal a jogukkal, hogy az általuk választott lakóhelyen maradhassanak²⁶. A part menti közösségek azonban Unió-szerte nagyon eltérő gazdasági realitásokkal és területi kihívásokkal szembesülnek, különösen a vidéki és távoli területeken.

Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőkép²⁷ holisztikus uniós keretet biztosít a kihívások kezeléséhez, beleértve a földrajzi korlátokkal, hozzáférési hiányosságokkal és népességsökkenéssel küzdő vidéki part menti területek sajátos szükségleteit is. A 2026. május 6-án elfogadott első **szegénység elleni uniós stratégia** és az idén elfogadásra kerülő **uniós vidékfejlesztési cselekvési terv** szintén támogatni fogja ezeket az erőfeszítéseket.

A **lakhatás megfizethetőségére** különösen nagy nyomás nehezedik egyes környékeken, különösen a városokban, de más turisztikai célpontokban is²⁸. A turisztikai forgalom, a rövid távú szálláshely-szolgáltatás, a másodlagos otthonok, az üres lakások, a beruházási kereslet vagy a lakások egyéb nem elsődleges használati formái által vezérelt növekvő kereslet egyre inkább azzal a kockázattal jár, hogy a helyi lakosság elvándorlásra kényszerül, és a kulcsfontosságú munkavállalók nehezen jutnak lakhatáshoz. A szociális lakhatás bővítése fontos szakpolitikai lehetőség lehet a part menti települések számára. A megfizethető és fenntartható lakhatást célzó páneurópai beruházási platform célja az lesz, hogy segítsen finanszírozást mozgósítani a szociális és megfizethető lakhatás céljára. Ezzel párhuzamosan, amint azt a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai tervben bejelentették, a Bizottság javaslatot fog tenni a **megfizethető lakhatásról szóló jogszabályra**, hogy segítse a hatóságokat a stressz alatt álló lakhatási területek azonosításában, és a szubszidiaritás teljes körű tiszteletben tartása mellett lehetővé tegye számukra, hogy arányos intézkedéseket hozzanak a lakhatás megfizethetőségének biztosítása érdekében. A **rövid távú szálláshely-szolgáltatásokról szóló rendelet**²⁹, amely 2026. május 20. óta hatályban van, nagyobb átláthatóságot fog biztosítani, és segíteni fogja a hatóságokat a piac arányos módon történő szabályozásában azáltal, hogy kötelezővé teszi a szállásadók nyilvántartásba vételét, valamint

²⁶ A maradáshoz való jogra vonatkozó, küszöbön álló [stratégiával](#) összhangban.

²⁷ COM(2021) 345 final.

²⁸ SWD(2025) 1053/2 – Understanding the housing crisis (A lakhatási válság megértése).

²⁹ (EU) 2024/1028 rendelet.

a tényleges ügyletekre vonatkozó adatok digitális platformok és nemzeti hatóságok közötti megosztását. A jelenlegi többéves pénzügyi keret már most is legalább 43 milliárd EUR-val³⁰ támogatja a megfizethető, minőségi lakhatás hiányának kezelésére irányuló erőfeszítéseket a kohéziós politikai alapok, az InvestEU, a LIFE, az Egységes piac program és a Horizont Európa, valamint a Next Generation EU révén. Emellett míg a kohéziós politika félidős felülvizsgálata lehetővé tette további 3,3 milliárd EUR átcsoportosítását az ERFA keretében a megfizethető és szociális lakhatás prioritására. Ami a jövőt illeti, a Szociális Klímaalap az energiahatékonyságra, az épületek energetikai felújítására, valamint a tiszta fűtésre és hűtésre irányuló beruházásokat fog finanszírozni. **A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a lakhatási nyomás alatt álló part menti közösségekben fokozzák a legkiszolgáltatottabb csoportok lakhatásába és a kapcsolódó szolgáltatásokba történő beruházásokat.**

Az EU tengerparti vidékei mellett gazdag **tengeri örökségnek** is otthont adnak, beleértve az UNESCO tengeri világörökségi helyszíneit³¹, a helyi hagyományokat, az étkezési kultúrát, valamint azokat a gyakorlatokat és kézműves mesterségeket, amelyek hozzájárulnak a közösségi identitás és a generációkon át öröklődő értékek megőrzéséhez. Az olyan tevékenységek, mint a kisüzemi halászat, az akvakultúra, a hajógyártás és a tengerhajózás központi szerepet játszanak a társadalmi és a kulturális szerkezetben. A helyi identitáshoz való egyedülálló hozzájárulásukat minden kormányzati szinten el kell ismerni.

Az olyan kezdeményezések, mint az **az óceánokkal kapcsolatos ismereteket előmozdító EU4Ocean koalíció**, továbbra is felhívják a figyelmet az óceánok kulturális, társadalmi és gazdasági jelentőségére, kiemelve a part menti közösségek tengeri örökségét, miközben támogatják a generációról generációra öröklődő tudást és az óceánokkal való felelős gazdálkodást. Az **új európai Bauhaus eszköz** és az **új európai Bauhaus óceánokkal, valamint part menti és szigeti közösségekkel foglalkozó laboratóriuma** olyan part menti projektek számára is lehetőségeket kínál, amelyek ötvözik a fenntarthatóságot, a dizájnt, a kultúrát és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát.

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat és a helyi közösségeket, hogy továbbra is mozdítsák elő a kék és tengeri örökséggel kapcsolatos kezdeményezéseket a közösségvezérelt helyi fejlesztéseken és a helyi halászati akciócsoportokon, valamint más helyi és nemzeti szintű programokon és kezdeményezéseken keresztül.

Kiemelt intézkedések

A Bizottság:

- *elő fog terjeszteni egy **megfizethető lakhatásról szóló jogszabályra** irányuló javaslatot, amely támogatja a hatóságokat a lakhatási stressz által érintett területek azonosításában, és a szubszidiaritás teljes körű tiszteletben tartása mellett lehetővé teszi számukra, hogy intézkedéseket hozzanak a lakhatás megfizethetőségének védelme és előmozdítása érdekében ezeken a területeken,*
- *az **új európai Bauhaus eszköz** és az **új európai Bauhaus óceánokkal, valamint part menti és szigeti közösségekkel foglalkozó laboratóriumának elindítása** lehetőségeket fog kínálni olyan part menti projektek számára, amelyek ötvözik a fenntarthatóságot, a dizájnt, a kultúrát és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát.*

³⁰ A megfizethető lakhatásra vonatkozó európai terv, COM(2025) 1025 final.

³¹ [World Heritage Centre – World Heritage Marine Programme](#) (Világörökségi Központ – Világörökségi Tengeri Program).

3. A stratégia végrehajtása

3.1. Finanszírozás

A kék gazdaság egyre több finanszírozáshoz fér hozzá. A **BlueInvest platformon** keresztül az EU tanácsadással, befektetőközvetítéssel és adománygyűjtési támogatással segíti az induló innovatív vállalkozásokat és a kkv-kat az innovatív óceántechnológiák és -szolgáltatások kifejlesztésében és léptékváltásában, többek között a part menti területeken is. Az ETHAA és az InvestEU által támogatott és az Európai Beruházási Alap (EBA) által végrehajtott kék gazdasági beruházási eszköz célja, hogy tőkebefektetéseket mozgósítson, amelyek összege 2028-ig akár az 1 milliárd EUR-t is elérheti. Emellett az Európai Beruházási Bank (**EBB**) is **kulcsszerepet játszik**: évente átlagosan mintegy 2,6 milliárd EUR-t fektet be a kék gazdaságba és a partvédelmi projektekre.

A nemzeti fejlesztési bankokkal és más multilaterális pénzügyi intézményekkel való szorosabb együttműködés és szinergiák megteremtése segíthet abban, hogy további part menti vállalkozások és közösségek jussanak finanszírozáshoz, technikai tanácsadási szolgáltatásokhoz és kapacitásépítési támogatáshoz. Az **uniós taxonómiai rendelet** is segít abban, hogy a beruházásokat a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használatához és védelméhez hozzájáruló tevékenységek felé irányítsák³². Emellett az állami programok³³ is központi szerepet fognak játszani a magántőke felszabadításában. A hosszú távú tőkebefektetések költségeinek csökkentése, valamint az uniós vagy nemzeti garanciák tőkekövetelményekre gyakorolt kockázatcsökkentő hatásának felismerése révén ezek az állami programok ösztönözni tudják a beruházásokat.

Az uniós **kohéziós politika, a közös agrárpolitika és a tengerpolitika** továbbra is támogatja a fenntartható fejlődést a part menti régiókban, amit olyan kapacitásépítési kezdeményezések egészítenek ki, mint a TAIEX-REGIO Peer2Peer³⁴ és a FAMENET a helyi akciócsoportok számára.

Ami a jövőt illeti, a 2028 és 2034 közötti időszakra javasolt többéves pénzügyi keret új lehetőségeket kínál a tagállamok és a régiók számára a part menti közösségek megerősítésére. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy **nemzeti és regionális partnerségi terveiket hangolják össze e stratégia célkitűzéseivel**, és a regionális és helyi hatóságokkal partnerségben támogassák a helyi igényekhez igazított helyi alapú megoldásokat. A javasolt **Európai Versenyképességi Alap (EVA)**³⁵ szintén támogathatná a fenntartható kék gazdasági ágazatokba történő beruházásokat és innovációt.

A Bizottság a Horizont Európa keretében megvalósuló, **fenntartható kék gazdaságra irányuló partnerség**³⁶ részeként 2027-ig több mint 450 millió EUR-val fog finanszírozni több mint 43 K+I projektet a klímasemleges, fenntartható és versenyképes kék gazdaságot támogatása érdekében, beleértve a reziliens part menti közösségek és vállalkozások célzott támogatását is. 2026 végéig a helyi és part menti közösségeket is bevonják az **óceánunkra és vizeinkre irányuló küldetés**³⁷ keretében az átállási menetrendek előkészítését segítő technikai támogatási felhívásba annak érdekében, hogy a projektek és beruházások tükrözzék a helyi igényeket.

³² (EU) 2020/852 rendelet.

³³ C(2025) 2731 final.

³⁴ Inforegio – TAIEX-REGIO Peer2Peer.

³⁵ COM(2025) 555 final.

³⁶ Fenntartható kék gazdasági partnerség.

³⁷ A Horizont Európa 2026–2027. évi munkaprogramja.

3.2. Irányítás

A part menti közösségek eredményes támogatása az erős **többszintű kormányzási megközelítéstől**, valamint a helyi, regionális, nemzeti és uniós hatóságok közötti szoros együttműködéstől függ. A helyi és regionális szereplők érdemi bevonása a szakpolitikák kialakításába és végrehajtásába elengedhetetlen a helyi igényekre való reagáláshoz és az uniós prioritások megvalósításának elősegítéséhez.

Az EU olyan területi együttműködési struktúrákat és párbeszédplatformokat hozott létre, amelyek összekapcsolják a part menti közösségeket a regionális és nemzeti hatóságokkal, a kikötőkkel, az iparral, a tudományos körökkel és a civil társadalommal, mint például az **uniós tengermédecence-stratégiák és az uniós makroregionális stratégiák**. Ezek a keretek segítenek abban, hogy az uniós prioritásokat olyan „helyi alapú megoldásokká” alakítsák át, amelyek megerősítik a környezeti fenntarthatóságot, a gazdasági diverzifikációt és a regionális értékláncokat.

2027-re a Bizottság és az atlanti tagállamok kidolgozzák az Atlanti-óceán térségére vonatkozó aktualizált tengerstratégiát, beleértve az atlanti régióra vonatkozó új makroregionális keret esetleges kidolgozását is. Ezzel párhuzamosan a Bizottság az Unió a Mediterrán Térségért és a Földközi-tenger keleti térségében lévő partnerek részvételével új tengermédecence-stratégiát fog kidolgozni a régió fenntartható és versenyképes kék gazdaságának támogatása érdekében.

Az olyan kezdeményezések, mint a **Tengerek Európai Napja (EMD)**, beleértve a „**Tengerek Európai Napja a hazámban**” elnevezésű helyi rendezvények éves kampányát, segítenek összekapcsolni a helyi közösségeket az uniós lehetőségekkel és szakpolitikákkal. Az **EMD kék városok hálózata** meg fogja erősíteni az európai part menti és kikötővárosok közötti együttműködést a fenntartható tengerpolitikák, az innováció és az egészséges tengeri környezet előmozdítása érdekében.

Ugyanakkor továbbra is jelentős hiányosságok tapasztalhatók a part menti közösségekre vonatkozó helyi szintű társadalmi-gazdasági és környezeti adatok gyűjtése terén. A meglévő harmonizált statisztikai fogalom meghatározások, osztályozások és adatgyűjtési keretek felhasználásával az Eurostat más bizottsági szolgálatokkal együtt arra fog törekedni, hogy megszüntesse ezeket a hiányosságokat annak érdekében, hogy segítse a helyi hatóságokat és az érdekelt feleket az intézkedések célzottabbá tételében, a beruházások rangsorolásában és a reziliencia megerősítésében.

Kiemelt intézkedés

A Bizottság:

- *aktualizálni fogja az Atlanti-óceán³⁸ térségére vonatkozó tengerstratégiát az atlanti tagállamokkal, beleértve egy új atlanti makroregionális keret kidolgozásának mérlegelését is, és az Unió a Mediterrán Térségért szervezettel és a Földközi-tenger keleti térségében lévő partnerekkel együtt új stratégiát fog előterjeszteni a Földközi-tenger keleti medencéjére vonatkozóan a fenntartható és versenyképes kék gazdaság támogatása érdekében.*

4. Következtetések

Az uniós part menti közösségek központi szerepet játszanak az EU gazdasági jólétében, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciában és a kulturális örökségben. A Bizottság jólétben élő, reziliens és élhető part menti közösségekre vonatkozó stratégiája meghatározza e

területek **megerősítésének és hosszú távú fejlődésük támogatásának** legfontosabb lehetőségeit. A stratégia az **embereket** helyezi a középpontba, és **koherens keretet biztosít az idevágó uniós szakpolitikák jobb összekapcsolásához**. Emellett szinergiákat épít ki a meglévő kezdeményezésekkel, nevezetesen a szigetekre és a legkülső régiókra vonatkozó uniós stratégiával.

A Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal annak érdekében, hogy a jövőbeli szakpolitikákat és finanszírozási eszközöket összehangolja a part menti közösségek sajátos szükségleteivel, és biztosítsa a hatékony végrehajtást. A Tanács elnökségével együtt a Bizottság **2026. június 26-ára magas szintű konferenciát hív össze a szigetekre és a part menti közösségekre vonatkozóan**, amellyel megkezdődik mindkét stratégia végrehajtása.

Az általános előrehaladást átlátható módon és rendszeres időközönként értékelni fogják az **óceánügyi paktum eredménytábláján és az óceánügyi paktum helyzetéről szóló jelentésén** keresztül.